

BUNUL ECONOM

REVISTA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Economia Americii.

Astăzi, după ce și din economii nostri mai mulți au început a emigra în America, credem că nu va fi de prisos, ca să cunoaștem mai de aproape și economia ei. Aceasta cunoaștere o credem de folos nu numai pentru fiecare cetitor, care dorește să-și înmulțască cunoștințele din lumea nouă, ci chiar și pentru aceia dintre viitorii emigranți, cari trecând dincolo de Ocean, voesc a să aplica acolo ca lucrători cu ziua la economia câmpului.

Deoarece în America până acum nu s'au prea îmbulzit mulți la economie, din cauză că se aflau alte izvoare mai bogate de câștig, cultura bucatelor acolo să face numai în pământurile cele mai bune, cari până acuma nu sunt stoarse de loc, ear cele mai rele și sterpe sunt lăsate pentru pășunatul vitelor.

Dar aceasta nu e pretutindenea într'un fel. În părțile de cătră răsărit de pildă, unde au descălecat mai întâiu Europeanii, se simte deja lipsa gunoitului, deoarece pământul a început a nu mai da roade îmbelsugate, pe când în cele dela apus și meazăzi pământul dă roadele cele mai îmbelsugate. Astfel pe când la noi și în pământurile cele mai bune abia să pot cultiva napii

de zahar în câte trei ani, în California de pildă se pot cultiva și câte 10 ani dearândul pe unul și același loc și dau o roadă anuală de câte 300 măji metrice la hectar.

În părțile de cătră răsărit, pământul e parțelat ca și la noi între economi (farmeri), cari și-l lucră fără cheltueli prea mari cu ajutorul membrilor din familie, pe când în părțile de cătră meazăzi și apus se află domenii mari de ale statului și aristocrației, cari se lucră mai cu samă cu ajutorul aborului și al electricității.

În America pe cele mai multe locuri nu să schimbă cultura bucatelor an de an ca pe la noi, ci acolo sunt ținuturi, în cari câte 20 de ani dearândul să cultivă pe unul și același pământ tot grâu, iar cucuruzul se cultivă și câte 50 de ani pe unul și același pământ fără de a să mai gunoi vr'odată locul.

După datele statistice publicate în anul 1900, Statele-Unite din America mai au încă un teritor liber al lor de 371,119,340 de hectare, care nu este împărțit între farmeri, ci să dă numai în arândă. La aceasta mai e de a să adauga încă domeniile (pământurile) statului de pe un teritor de 62,620,714 hectare (un hectar face aproape 2 jugăre catastrale). Pământul, care s'a aflat

în proprietatea farmerilor în anul 1900, a fost de 294.479,230 hectare.

Din datele aceste statistice să poate ușor socoti, cât pământ liber mai au încă Statele-Unite din America și că prin urmare să înșală tare aceia, cari cred, că roadele de dincolo de Ocean o să să impuținează în viitorul cel mai apropiat.

În anul 1900 cultura bucatelor din Statele-Unite, a cuprins următorul teritor:

Grâul 17,197,647 hectare sau 26.4%
săcara 644, 016 h. a. sau 1%, orzul 1 171,299 ha sau 1.8%, ovăsul 11.074.344 ha. sau 17%, cucuruzul 33,719,495 ha. sau 51.8%, hrișca 258,167 ha. sau 0.4%, iar cartofii 1.056,679 h. sau 1.6%.

Lângă teritorul de mai sus, este de a să mai adauga încă și cel cultivat cu tabac, bumbac și fânatele. Aceste din urmă s'au estins pe un teritor de 15,843,276 ha., tabacul pe 240,789 ha. iar bumbacul de 9.798,987 ha.

După numărutul poporului din anul 1900, pe teritorul Statelor-Unite au fost 4.564,641 economii independente (farme), cari au cuprins laolaltă un teritor de 623.218,619 acre (252.315,230 hectare), venindu-se pe fiecare economie câte 137 acre sau 55½ hectare.

FOIȚA

Rachiul.

(de Ioan Georgescu).

Rău să înșeală cine crede, că și-a găsit pretin în fiecare om, pe care-l vede zimbându-i și făcându-i toate pe plac. De cele mai multe ori însă omul căre-ți face ochi dulci și te încântă cu vorba, și-e dușman întocmai ca un câne, cc să bucură pe lângă tine, ca să nu bagi de seamă, că vrea să te muște.

Astfel de pretin al omului este și rachiul — »Eu te încălzesc!« zice rachiul cătră bietul drumeț, care tremura de frig iarna — »Ești înghețat și nu poți merge mai departe? Vino bia un rachiu și te vei încălzi și vei pleca din crășmă cu puteri întărite?« E adevărat! Rachiul te-a încălzit, dar câtă vreme? Frigul te cuprinde acum și mai tare și sămști, că te răs-

bește gerul; ear dacă ai beut mai mult, rachiul în loc să te fi încălzit, îți alungă căldura din trup și te slăbește. Uite colo, în marginea drumului, un om înghețat de frig e mort. Da! a beut rachiuri să se încălzească l'a cuprins pe drum oboseala, l'a răsbit frigul și a înghețat acolo unde s'a trântit.

— »Eu te întăresc! zice rachiul cătră muncitorul obosit, care se întoarce seara acasă. — »Vino și bea un rachiu și te vei simți ca întinerit.« E adevărat! Rachiul te face să-ți încordezi puterile, dar cum! Ați văzut cum să opintește calul obosit, să tragă căruța pe deal și nu poate? Cărușul îi trage atunci câte-va bice, și calul se opintește și pleacă înainte. Și earăși stă și din nou își primește porția de bice, și earăși pleacă. Ce credeți, biciul a dat calului putere, ca să scoată căruța în deal?

Așași și omul cu rachiul, îi dă rachiul

putere? Nu, el e numai un fel de biciu, care face pe om să-și opintească puținica și obosita lui putere. Rachiul nu te întărește; din potrivă te slăbește căci te silește să faci și ceea-ce 'ți-e peste puteri. Și ce poate calul, care în loc de hrană capătă bice, aceea o poate și omul, care ține să se întărească cu rachiu.

— »Eu te vindec!« Uită-te într'o apotecă. Eu sunt așezat în sticle alături cu celelalte doctorii. Tot așa de bine să pot lăuda și otrăvurile; și ele sunt așezate prin sticle alături cu doctoriile din apotecă. Omul e robul boalelor și n'are încătrău: trebuie să ia și doctorii câte-odată. Dar precum doctoria și-să dă cu măsură, așa ar trebui să luăm și rachiul, cu măsură, puțin de tot, și numai când ne-ar zice doctorul. Asta ar mai merge, deși tot rău ar fi, căci rachiul este și rămâne o otravă chiar și luat ca doctorie.

După-cum arată datele statistice în cei din urmă 10 ani, s'au împărțit din domeniile statului (public land) între farmeri 58,545,176 acres sau 23,702,500 hectare în urma legii »homestead«.

Prețul economiilor cu cele aparținătoare de acelea, a fost socotit cu următoarele prețuri:

Prețul pământului și al edificiilor economice 13,279,252,649 dolari sau 66,396,263,245 coroane; prețul mașinilor economice 494,247,467 dolari sau 2,471,237,335 coroane, iar animalele de economie au fost socotite cu 2,208,767,573 dolari sau 11,043,837,865 coroane sau toate laolaltă 80 miliarde coroane. Prețul unui hectar de pământ a fost socotit atunci cu 316 coroane.

Starea vitelor în Statele-Unite la anul 1900 a fost următoarea.

Cai 13,537,524 capete în preț de 3,015,016,455 coroane sau 222 corone de cap, vaci cu lapte au fost 16,292,360 capete în preț de 2,567,033 coroane sau 157 coroane de cap, alte vite cornute 27,610,054 capete în preț de 3,441,915,410 coroane sau 124 coroane de cap, oi 41,883,065 de capete în preț de 612,348,227 coroane sau 1406 coroane de cap, porci 38,651,631 capete în preț de 849,187,837 coroane sau 21 coroane de cap.

Numărul populației economice a fost la anul 1900 de 8,385,634 suflete, dintre cari 7,717,492 bărbați sau 91.92% și 678,142 femei (lady) sau 8.02%. Peste tot luat în America sunt mai puține femei ca bărbați, cu deosebire la economia câmpului. Ce se ține de celelalte ocupațiuni, Americanele stau alături cu bărbații lor ca profesoare, doctorițe, advocatesc ș. a.

În partea de câtră mează-zi, economii din America sunt după naționalitate mai cu samă Englezi și Francezi,

Dar așa cum îl iau țărani, după povețele babelor, ba pentru vătămătură, ba pentru dureri de inimă, ba pentru jungheturi și câte altele, asta e peste măsură de rău. Lasă că rachiul luat cât de puțin nu poate ajuta, decât la anumite boale, dar nu la toate; apoi ce poate să-ți ajute bunăoară chinina, dacă ai lua deodată câte patru ori cinci grame în loc de unul, cum zice doctorul? Ce să-ți ajute un litru de rachi, în carele babele ți-au mai pus, piper ardeiu și pământ din vatra focului și fel de fel de burueni cu zămuri tari și otrăvitoare? După un litru vine alt litru și bietul bolnav toată ziua e beat, și dacă beția îi tâmpete sămțirea el crede, că i-au perit durerile! Durerea poate să piară, dar răul, rădăcina boalei rămâne; boala vine din nou. Nu cu rachiul o scoți! Câți țărani nu ajung la urmă în spital, bolnăviți, prăpădiți, și numai atunci să duc la doctor, când boala lea intrat în toate oasăle și nu li să mai poate scoate. »Eu te înveselesc!« zice rachiul. —

după cari urmează în părțile mai despre mează-noapte, Germanii, Slavii, Italianii ș. a.

Farmerii se pot cunoaște din de-părțare, dacă sunt de ale Germanilor, Englezilor sau Americanilor, deoarece cei dintâi de regulă își fac casele mai frumoase și grăjduirile mai simple.

Muncitori (zileri) în economie abia se află la 2 milioane. Între acestia nu sunt socotiți Negri, Chinezii și Japonezii în statele mai despre mează-zi, pe cari atât Americanii, cât și Europeanii îi privesc ca pe niște oameni de al doilea rang și astfel nici nu mănă cu ei dintr'un blid și la o masă.

Plata muncitorilor de economie se urcă pe zi dela $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{3}$ dolar (6—7 coroane) și pe lângă aceste mai capătă și mâncare regulată. La caz când lucră cu mâncarea lui capătă cu o jumătate dolar mai mult. Femeile capătă cu o jumătate de dolar mai puțin ca bărbații. Copii mai marișori încă pot câștiga pe timpul săpatului napilor de zahar câte 4—5 coroane. Un lucrător cu carul și cu vitele lui poate câștiga pe zi câte 3 dolari (15 coroane).

Schimbarea sau rotațiunea bucatelor pe agrii e cam aceeași ca la noi: 1 cucuruz, 2 plante de săpă, 3 grâu, sau orz, ovăs sau săcară cu trifoiu, 4 fânaț până când se face iarbă destulă și bună, apoi să lasă păsunat pentru vite, după aceea iarăs să ară și să samănă cu bucate.

Clima în America e tare schimbăcioasă. Primăvara lipsește cu totul, Vara e tare călduroasă și secetoasă, așa că bucatele să seceră și imblătesc în câmpul liber, unde au și crescut. De aceea pe asemenea locuri bucatele se udă pe cale măestrită cu ajutorul apelor din apropiere. Toamna e tare lungă și une-ori nu ninge până prin Decembrie. Iarna ține numai câte două

luni: Ianuarie și Februarie, ba pe unele locuri și nimei câte două săptămâni, așa că prin Martie și Aprilie, une-ori este o căldură așa de mare, cum e pe la noi în puterea verii: atât cădura, cât frigul au o putere mai mare ca pe la noi. Astfel în capitala Nev-York este peste vară o căldură așa de mare încât mor foarte mulți oameni de insolație, iar iarna în luna lui Ianuarie și Februarie este un ger așa de cumplit, ca și în Rusia de mează noapte.

Ioan Georgescu

Povețe economice pentru Noemvrie.

Pe timp frumos poți sădi în gropi cu pământ bine scormonit. Sapă gropi pentru pomii, ce voiești ai sădi în primăvară. Sapă gropile largi și afunde, ca apoi peste iarnă să poată lucra cu succes apa, neaua și gerul la înbunătățirea, la fragezimea pământului. Curățește pomii de coaja scortoasă, de mușchi și de rugină, pentru că prin aceasta lucrare stârpești o sumedenie de insecte, viermi și ouă de ale lor atât de primejdioasă pentru pomi; iar ca această lucrare să aibă și mai mare folos, spoiește trunchiul cu zamă de var amestecată cu peatră vântată balegă și sânge, Prin aceasta spoială aperi totodată și altoii mai tineri de stricăciunile epurilor. Sapă cu grije în jurul pomilor și intrupează în pământ gunoi putrăd. Depărtează crângile uscate și ratează cu un toporaș pe cele prea dese, călărite una peste alta, ca lumina căldura și aerul să poată lucra cu succes la desvoltarea mugurilor rōditori. Tăietura fă-o totdeauna pezișe ca să se poată scurge apa de pe ia și apoi încât numai să poată să o și ungi cu ceară de pomi,

Să intrăm acum într'un spital. Cela de colo e răcit într'o beție, iarna, și acuma suferă de reumatism, cela a căzut eșind dintr'o crăsmă și s'a frânt piciorul, asta de aici are o boală de rinichi din pricina beției. Și câți alții! Jumătatea bolnavilor din spitale au fost aduși aici din pricina rachiului.

Eată cum te învesălește rachiul! Iți perde banii, cinstea, sănătatea și mintea — Te duci ori la spital, ori la temniță, ori la casa de nebuni.

Cine e cuminte își cunoaște pretinii. Cine are cap să înțeleagă, va pricepe, ce pretin bun e rachiul. Slobod e să faci cine ce vrea, dar să nu uitați, că fiecare seceră numai aceea, ce a sămănat. Cine crede în rachi, o pățește mai curând sau mai târziu, căci răul să răsbună, ori își va perde mulțămirea și liniștea casei, ori își va perde vremea și munca și va ajunge pe drumuri, ori cinstea sa și a familiei, ori va ajunge în casa de nebuni sau în temniță.

»Uită crășma, pe vecinii și cunoscuții tăi, cum cântă și răd! Eu te fac să-ți uiti de grigi și năcazuril! Cine are gânduri multe, vină la crășmă să le uitel! Adevărat, rachiul poate aduce veselie între pretini, dar' ce e atâta lucru pe lângă relele câte le aduce.

Dacă întri într'o temniță și întrebă pe unul, care și-a omorît femeia, cine la adus aici? Iți răspunde: rachiul. Cela de colo a aprins casa unuia, cu care se dușmănea. Cine l'a îndemnat la asta! Rachiul! În beție să faci omorurile, furturile, hoțnile, aprinderile de case nesupunerea la legi. Câte certuri între bărbați și femci, tot în beție prind aripi, câte dușmăanii, câte uri, câte nedreptăți și rele tot la beție să nasc.

Haid să intrăm într'o casă de nebuni. Uite pe acela de acolo l'a adus rachiul aci, vezi-l cum tremură din tot trupul și să uită tot în pod. Prea a căutat veselia rachiului! Sunt pline casele de nebuni, de oameni, cari ș'au perdut mintea din prea multă beatură.

În grădina de legumi lucrările să fie sfârșite. Rămășițele de plante, frunzele de pomi și alte găteje de prin grădină trebuie adunate la un loc și mestecate cu gunoi ori cu pământ, pentru că ele ne dau un gunoi foarte bun pentru plante.

Culcă via intrupând în pământ lemnul cel bătrân, iar dela cel tânăr numai vârful, apoi parii așează-i curmeziși peste vițe, ca să le țină aproape de pământ la scuteala contra vânturilor geroase.

Grijește de ferberea mustului. Pre-menește poamele și pe cele putrede le depărtează.

B.

Scumpirea cărnii și urmările ei.

Urcarea constantă a prețului cărnii eschide tot mai mult posibilitatea hrănirii cu cel mai bun aliment al claselor mai puțin bine situate materialicește. Aceasta prezintă din punct de vedere material, dar mai cu samă din punct de vedere igienic nu pericol de nedesprețuit. În decursul vremilor s'a făcut un continuu progres în calitatea alimentelor. Astăzi clasele muncitoare consumă o cantitate mult mai mare de carne ca înainte de aceasta 30 sau 40 de ani. Nu trebuie să considerăm aceasta ca nu lux ci numai ca o urmare naturală a muncii potențate, la care e și pus astăzi muncitorul. Lupta pentru existența, greutăților industriei mari și mici consumă mai cu seamă sistemul nervos și ecvivalentul cel mai corăspunzător pentru înlocuire îl prezintă carnea. Omul nu se poate lipsi de carne fără ca aceasta să n'aibă urmări stricătioase asupra sănătății. Prin obiceiuință, afar de aceasta amăsurat climei și altor împrejurări putem reduce gustarea cărnei la un minim disparent și în teorie s'ar părea că putem înlocui carnea cu alimente care conțin în măsură suficientă materii nutritive, în realitate însă nu e așa. Peste tot e un punct vedere greșit că »pe lângă prețurile urcate nu rămâne altceva de făcut, de cât să nu consumăm carne«. E mare deosebire între a te nutri pentru o muncă intensivă și între a-ți înșela stomachul cu tot felul de mâncări fără valoare, alungându-ți numai foamea; o cantitate mică de carne este echivalentă cu scăderea energiei corporale.

Între astfel de împrejurări ni se impune problema înlocuirii cărnii cu alte alimente, cari atât ca calitate, cât și ca cantitate sunt în stare a o înlocui. În prima linie trebuie să atrag atențiunea asupra peștilor, a căror carne ca ori care carne prezintă un aliment

valoros, atât numai că aceștia sunt în număr mic și cu deosebire în orașele mari aproape așa de scumpi ca carnea; pe lângă aceasta conservarea e mult mai grea; și omul se satură repede de pește. Afară de aceasta la noi în Ungaria cultivarea și prinderea peștilor este foarte puțin considerată. Avem alte alimente cari pot înlocui într'o măsură oare-care carnea, aceștia sunt cerealele și păstăi oasele. Prețul cerealelor stă în strânsă legătura cu prețul cărnei, în anii cu recoltă slabă și prețul cărnei se urcă din cauza lipsei de nutriment pentru vite. Astfel rămâne ca păstăi oaselor să le dăm importanță și să căutăm dacă aceștia oferă posibilitatea de a înlocui carnea. Cercetările științifice au dovedit că păstăioasele sunt un aliment cu valoare nutritivă indiscutabilă, după cum reiese din tabela următoare.

tanță, Păstăioasele ca și toate alimentele din regnul vegetal se asimilează ceva mai greu de cât carnea. Toate acestea împrejurări însă detrag numai puțin din valoarea nutritivă a păstăioaselor.

Omul greu să lasă de obiceiurile sale, fie această cât de rele și aceasta e cauza, că în ziua de astăzi cu toată scumpetea cărnii nu ne putem obicinui la alt fel de traiu; sau nu mâncăm carne de loc, sau mâncăm o carne de calitate rea, stricătioasă sănătății, fiindcă pe timp de scumpete să consumăm multă carne stricată, dar' felul vechi de a trăi nu ni-l părăsim.

Pericolul cel mai mare constă însă în constatarea tristă, că prețul urcat al cărnii contribuie la cnzumarea în măsură stricătioasă a alcoolului. Cu un ciocan de rachiu ne amețim ușor sto-

Din 100 părți:	albumină	zaharuri	grăsime	apă	alte materii
Carnea	20%	1%	15%	76%	restul până la 100 săruri.
Grâul	12.4%	67.9%	1.8%	13.6%	restul celuloză
Cucuruzul	9.9%	68.4%	4.6%	13.7%	restul celuloză și săruri.
Orezul	6.3%	77.5%	0.9%	13.7%	restul celuloză și săruri.
Săcara	11.5%	67.8%	1.8%	15.1%	« « «
Ovăsul	10.4%	47.8%	5.2%	12.4%	« « «
Lintea	24.8%	54.8%	1.9%	12.5%	« « «
Fasolea	22.6%	53.2%	1.9%	12.5%	« « «
Mazărea	23.7%	49.3%	1.6%	14.8%	« « «
Cartofii (Grumpeni)	2%	21%	2.0%	76%	« « «

Din datele sus înșirate atrag atențiunea numai asupra constatării, că carnea împreună cu pâinea constituie alimentul cel mai nutritiv și bun; că orezul nre o valoare nutritivă mare și ar trebui prin urmare să i-să dea o importanță mult mai mare ca mijloc de hrană și că cartoful atât de mult întrebuițat ca hrană are o valoare nutritivă mică. Valoarea nutritivă a păstăioaselor se apropie de cea a cărnei, ba având în vedere procențele în unele privințe chiar mai nutritive.

Carnea însă conține numai 1—2 procente cel mult materii asimilabile, pe când păstăioasele conțin până la 10% celuloză, pe care corpul nu o poate folosi, ba de multe ori împedecă nutrirea celorlalte materii prin discompunerea sa în gaze. Nici unele din păstăioase nu conțin combinațiunile xantinului, cări din punct de vedere al unei munci intensive sunt de mare impor-

macul și ne înșelăm foamea, aceasta durează puțin însă, și nu ne dă putere la lucru, rezistență la oboseală. Fără îndoială omul poate suporta din timp în timp și o hrană mai slabă, munca însă în cazul acesta trebuie să fie proporționată hranei, o muncă intensivă pe lângă o hrană mai slabă, aduce cu sine slăbirea corpului astfel scăderea rezistenței corpului față de boale.

Consumarea în măsură mare a alcoolului își are explicarea fiziologică. Alcoolul după cercetările făcute de medici irită musculatura inimii, face ca stringerea musculaturei să fie mult mai puternică și astfel circulația sângelui să fie mai intensivă. Aceasta e cauza, că după 2 sau 3 ciocane de rachiu ne simțim mai tari, energia aceasta a corpului însă e de durată scurtă și după ea urmează o moleșire a corpului, drept reacțiune a iritațiunii. ceaiul are aceeași influință asupra musculaturei inimii,

numai cât aceasta este de durată lungă, ține tot timpul misturii contribuind astfel la întărirea musculaturii și potențând circulațiunea sângelui.

Din cele amintite mai sus urmează că față de urcarea constantă a prețului cărnei nu putem rămânea indiferenți, trebuie căutate parte mijloace pentru a o înlocui, parte trebuie să ne îngrijim ca prețul prea ridicat să nu o facă inaccesibilă pentru muncitorime. În împrejurările actuale 2 căi ne pot duce la țintă, sau închidem granița pentru export sau înlesnim importul. Includerea graniței numai cu mare greutate o ar putea realiza, având aceasta urmări rele prin ruperea legăturilor cu străinătatea, afară de aceasta nici lipsa internă nu e așa mare ca să ne gândim la acest mijloc radical. Mult mai recomandabilă e înlesnirea importului. Aici ne aflăm în fața pericolului de a ne infecta vitele noastre prin vite importate. Pericolul acesta e ușor de delăturat, nu rămâne de cât să se acoarde favoruri numai vitelor destinate pentru tăiere. Aceasta ar avea urmări binefăcătoare asupra vitelor noastre, cari și de altfel în urma secetei din anul acesta, unele locuri și în anul trecut, s'au împuținat considerabil. Trebuie să crutăm un timp oare-care vitele noastre pentru a ajunge să oferim tot numărul recerut de piața internă altfel vom ajunge stări insuportabile.

În apus deja de timp îndelungat e în circulație carnea de cal. La noi numai de timp scurt s'a realizat binefăcerea aceasta. Ce privește carnea de cal ne aflăm la început și ca tot începutul e foarte greu. Trebuie să nu ne luptăm cu neîncredere față de datele științifice și să alungăm prejudițiile oarbe. Carnea de cal ca valoare nutritivă vine imediat după carnea de vacă și porc, Gustul dulceag provine dela așa numitul glyeorgen unul dintre zaharurile cele mai nutritive, care în carnea de cal se află în cantitatea mai mare decât în celelalte cărnuri și care cu ocaziunea gătitului trebuie potolit. Curățenia în care trăește calul și gingășia lui la mâncarea nutrețului ne oferă destulă garanție pentru curățirea cărnei și ce privește conținutul de parasite în carnea de cal să numărăm între rarități. În Budapesta unde carnea de cal se vinde numai de câte-va zile, în decursul celor 3 zile prime s'a tăiat 20 de cai, dovadă că poporațiunea muncitoare a primit cu bucurie vestea aducerii în circulațiune a acestui soi nou de carne care pe lângă un preț mic află un aliment bun. Prin aducerea în circulațiune a cărnii de cal s'a realizat un câștig mare pe sama acestora cari erau siliți ași trimite cai la Viena pe un preț mic sau a face un sfârșit nematerial acelor cai, cari sufereau de boale externe vizibile, de es, orbirea, schioparea de un picior, ologirea, ru-

perea copitei, asurzire etc. cari pretindeau o cură îndelungată și adesea fără succes.

Acestea sunt mijloacele, cari ne stau la dispoziție poate pentru a o înlocui, poate pentru a împedeca o urcare insuportabilă a prețului cărnii, până la alte împrejurări mai favorabile economice în țara noastră.

Traian Iarca
stud. med. veter.

Serate de-ale meseriașilor români.

Joi în 26 Octomvrie n. c. »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« și a ținut a 10-a ședință literară sub conducerea presidentului *Vic Tordășianu* și în ființa de față a 110 oaspeți.

Din sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul *St. Duca*, aflăm îmbucurătorul fapt, că în cursul lunei Oct. s'au încheiat 4 căsătorii între membrii corului Reuniunii. La actul cununiei acestora corul Reuniunii, sub conducerea harnicului dirigent *Candid Popa*, a executat cântările ocazionale. Tot din acele am mai aflat, că Reuniunea în curând va da o reprezentațiune teatrală și o produțiune publică, împreună cu cântări și joc.

Presidentu Tordășianu, în cuvântul de deschidere, ocupându-se cu dezvoltare clasei noastre de mijloc, a făcut importante comunicări din viața meseriașilor din Lugoj, constituiți și ei în Reuniune numără 119 membri din totalul de 311 măestrii și 136 sodali români, câți se găsesc în Lugoj (învățăcei rom. sunt în Lugoj 123). Dintre 25 membri fondatori 17 aparțin clasei inteligente, ear' 8 clasei meseriașilor. Scopul Reuniunii este cultivarea membrilor prin întruniri, lectură și prelegeri potrivite. Dintre meseriile îmbrățișate în partea locului cojocarii, călțunarii și olarii sunt mai bine reprezentați, deși acestea meserii, *din pricina luxului*, ce tot mai mult se încuibeză la poporațiunea din loc și împrejurime, nu prosperează. Economul din comune astăzi poartă cojoc, dar' acesta trebuie să fie încărcat »cu flori«, cu broderii fine cu fire de mătăasă, pe care apoi îl plătește slab; femeile plugarilor azi numai poartă »bebheșul« sau cojocelul de piele de miel, colorată galbin și împodobită cu flori cusute din mătăasă sau bumbac de Berlin, ci poartă vestă de catifea, brodată cu fire de aur și de argint, bluze de mătăasă etc. Cu toții apoi poartă cizme și ghetete cea mai mare parte procurate dela comercianții de ghetete de fabrică Olarii sunt concurați de neguțătorii din capitală și alte orașe, dela cari plugarii își procură oale, blide, tăiere, lighiane etc. de tinichea de fa-

brică. Unul dintre cele mai mari neajunsuri pentru meseriași îi formează legea industrială din 1884, carea în a ei liberalitate dă voie comercianților cu marfă de plugărie etc., să poarte meseria de cojocărie și »căbănițerie« (șucari) pe lângă aplicarea unui conducător de lucrătoare (Werkführer). În această direcție mare vină poartă și unii din măestrii noștri scăpătați, cari pentru sume bagatele primesc câte un perde vară ca învățăcel pe câte 1—2 ani, pe cari apoi eliberându-i calfe, după câștigarea, tot pe cale strâmbă, a documentelor despre praxa de sodal și după câțva timp, petrecut pe sate ca cărpaci, își scoate concesiune și se așează ca »maistor« la oraș, unde face concurență măestrului onest și cu praxa recerută. Alt inconvenient e și obiceiul rău, că măestrii cu 2—3 copii, pe aceștia îi ține tot la meseria purtată de el și nu-i dă la altă meseria poate mai rentabilă și în fine, că la meseriile ata zise »nemțești« cum e zidari, lemnari, tinchigii, lăcătari, brutari etc., nu se aplică băieți de ai noștri. Reuniunea din Lugoj, conștie de acestea neajunsuri și a propus să creeze »consortii« și »asocieri« de cojocărie etc., care să lifereze marfa într'un magazin comun, al cărui conducători se valorizeze marfa, mai departe ca maestrii începători dar harnici și cinstiți să fie sprijiniți parte cu ajutoare, parte cu anticipațiuni cu mici interese etc.

Trecând la partea literară a seratei: școlărița Ana Petkowsky, ne-a predat bine poezia »Lacul« de Emil Sabo, ear' sodalul pantofar I. Grozav a declamat cu multă simțire poezia »Pribeagui« de Andreiu Bărsanu. Mititica Elena Pincu ne-a cântat de tot draguț »Cântecul școlarilor«. Elenuța Șut ne-a impus cu »Peneș curcanul«, predat frumos, cu pricepere și cu mult sentiment. Mult haz și veselie ne-a cauzat dl L. Bodor, sodal măsar cu monologul »Pețitorul« de Chimu, ear' d-șoara Alexandrina Baci, tot veselă și bună, ne-a încântat cu »Negustorul și nerodul«. La încheere dl I. T. Vasilichi ne-a însufletit cu câte-va arii frumoase, exacute dela inimă pe violina sa, pe carea adese-ori o pune în serviciul Reuniunii.

În fine s'au sortat mai multe ilustrate și 12 bucăți cărticele, între cari 2 exemplare din »Micul calindar«, dăruite de I. Apolzon.

Presidentul Tordășianu, îmbărbătându-ne la muncă stăruitoare și îndemnându-ne a fi cu alipire cătră Reuniune, declară ședința încheiată, și invită la cea din Noemvrie.

»Învingătorul«.

NOUTĂȚI

Preotul român Dr. Epaminonda Lucaci va pleca la America ca să îngrijească de lipsele sufletești ale multilor români duși de nevoile vieții în noul continent. Dr. Lucaci se va așeza în orașul Cleveland (statul Ohio).

Hymen. D-soara Elena Iancu și Dl Iosif Dumitru fac cunoscută căsătoria lor, care va avea loc în 19 Noemvrie n. a. c., în Orăștie.

O Societate pe acții belgo-maghiară de grădinarit s'a înființat în Vác cu un capital de 300.000 Cor. Orașul a dăruit societății 10 jugăre în mod gratuit, iar 10 jugăre lea vândut pentru 10 mii coroane. Acțiunile sunt subscribe numai de capitaliști belgieni. Directorul societății este contele Vilers. Lucrul e foarte interesant observă »E Gazda« dar de ce n'au subscribe și maghiarii acții. Noi din partene mai adaugem că pe de o parte belgienii, pe de altă bulgarii vin să ne fericească la noi acasă cu grădinaritul care să rentează așa de bine, și de care ai noștri ori sunt prea leneși să se apuce, ori că nu să pricep și atunci ar trebui să învețe.

Posta nu mai primește nimic pentru Rusia. Ministrul de comerț Vörös a dat ordin tuturor oficiilor de poștă și telegraf, că având în vedere greva de la căile ferate ruse, să nu se mai primească nimic pentru Rusia.

Concertul flautistului Millea cu concursul baritonistului O. Mureșan și al D-nei Victoria Dr. Erdély, arangeat Duminecu trecut în Orăștie a succes peste așteptare de bine. Nu înțelegem aci sub reușită partea artistică, ci participarea publicului român în număr mai mare, decât eram obicinuiți să vedem în trecut la astfel de concerte.

Pășania a doi matrozi din marina austro-ungară. Pe doi italieni cari erau în serviciul vasului de război austriac »Maria Terezia« i-a prins furtuna pecând să aflau cu barca în portul Fasana și ia dus și purtat prin largul mării. Unul dintre ei a căutat să ajungă în notul italian, însă părăsindu-l puterile, s'a inecat. Celalalt a rătăcit cu barca 36 oare pe mare până când zărindu-l un vapor al oficiului vamal italian l'a luat cu sine și la transportat jumătate mort în spitalul din Venezia.

Necrolog. Lucia Aurelia Caba a reposat în etate de 7½ ani Sâmbătă în 22 Oct. (4 Nov.) 1905 la oarele 7½ a. m. după lungi și grele suferințe. S'a înmormântat Luni, în 24 Oct. (6 Nov.) la oarele 1 p. m. dela șola gr.-or. din Moșnița în cimiteriul din loc.

Dormi în pace înger dulcel!

Patimă cu perdea. Întrunele state ale federației americane de nord este cu desăvârșire oprit cărciumăritul și numai farmaciștilor le este iertat să vândă alcool ca medicament. Un funcționar dela oficiul dărilor indirecte a făcut observarea că anumite medicamente cari conțin alcool să vând în cantități foarte mari și s'a pus să cerceteze cauza. Descoperirea ce a făcut a fost foarte interesantă. Anume farmaciștii s'au pus să fabrice așanumite »medicină patente«, cari s'a constatat nu erau altceva, decât rachiuri cu mai mult ori mai puțin conținut de alcool. Una dintre aceste medicimi era patentată pentru diferite boale femeiești și conținea cam 30% alcool. Alta numită »Beef Tonic« s'a constatat că conținea chiar 41.6% alcool. Urmarea acestei descoperiri va fi, că și medicamentele cari conțin alcool vor fi supuse la dare mare.

In contra gârgăriților, ce să încuibea în grâu s'au încercat mijloace fel și fel. Unul dintre acestea este și cânepa topită, precum și cea de toamnă, care produce sămânța. Un econom din Franța avea un hambar plin de grâu, în care să încuibasără gârgărițele și nu știa cum să se scape de ele. Odată a luat cânepă de toamnă neambilită, din care apoi a așzat mai multă și pe lângă hambarele cu grâu. A doua zi a văzut numai, că coșerile hambarelor sunt negre de gârgăriță, cari fugeau în ruptul capului de mîșosul cânepii. Bine, până în șasă zile a ținut aceasta fugă a gârgăriților, iar după aceea nu s'a mai văzut nici una pe acolo. Tot același rezultat să poate ajunge și cu mîșoșile de cânepă topită, care asemenea să așează pe lângă hambare. Unii le mai alungă și cu crengi de flori de soc verzi, pe cari le implântă prin grâu. În Germania să mai întrebuițează metoda următoare, care să zice că a dat rezultate: grăul să așează în hambare tot în straturi de câte 50—60 centimetri, iar pe deasupra aceluia să pune un strat destul de gros de foi de fasole. În vre-o câte-va zile gârgărițele să grămădesc pe foi, a căror mirros le place foarte mult. După aceea să adună cu foile dinpreună și să omor toate. În locul foilor de fasole să mai poate întrebuița și lăna, care să zice că are aceeași înrăurință.

Ani de zile am fost bolnavă și am cercat tot ce am fost cu putință pentru a mi recăștiga sănătatea. Am consultat cei mai renumiți medici din Budapesta și Viena, dar nimic nu mi-a folosit, și respirația grea, durerea de urechi, insomnia și alte dureri de cari sufeream nu mi-au trecut. Dacă însă acum totuși am scăpat de aceste morburii, am se mulțimesc aceasta numai crucei duple electromagnetice. Primește deci cele mai profunde mulțămiri pentru binecuvântata dtele invenție. Mă simțesc nespud de ferită, că am scăpat, de dureri. Németsujvár, 4 Maiu. Cu distincă stimă: *Maria Vellinger* — Această epistolă a primit-o dl Albert Müller (Budapesta V Vadász-utca nr. 42/G inventatorul crucei duple electro-magnetice nr. 86,967 R. B., care cruce se recomandă în cel mai călduros mod spre folosire.

Cum s'a plătit un câștig de loterie de 600.000 Coroane. Într'un oraș

pe Alföld un faur lucra de zor pe o vreme închisă și neguroasă, fără să aibă idee că munca acelei zile va fi încoronată de un noroc strălucit. În fața casei lui să opri o trăsură. Omul care era foarte ocupat cu lucrul n'a observat când agenții (trimiși) băncii Török A. et. Comp. au intrat în bucătărie unde nevasta faurului și fata lui spăla rufe. Surprinzând de visita asta au întrerupt spălătul și întrebând agenții de faur, femeile îl chemară speriate, care veni tot o fugă așa negru și nespălat cum lucrase în atelier. Incepea să însereze și agenții cerură să vorbească cu faurul numai între patru ochi; femeile însă neținând cont de dorința acestor domni intrară cu toții din bucătărie în casă strămtă și îngustă. Intunecul tăcerea și curiozitatea femeilor creară o situație foarte interesantă și când flicăra dela lampa aprinsă lumina fețele să putea cunoaște roșeața neastâmpărului pe fețele femeilor. Străinii puseră acum întrebarea dacă pătrariul de los Nr. 57800 să află în posesiunea faurului? femeia mai iute la gură povesti că losul l'au cumpărat în parte cu servitorul dela casa de păstrare din loc și losul îl păstrează dânsul. Trecu un pătrar de ceas până veni vecinul cu losul și acum trimișii băncii Török că ei au adus banii ce l'a câștigat losul acesta ca să le plătească. Plângând de bucurie să îmbrățișară femeile când trimișii băncii Török au început să numere de masă multele bancnote de câte 1000. Faurul nostru cu mâna tremurândă luă banii, lăsând ca vecinul său săi numere. Când să reculesără de mașea suprindere și de bucurie, mulțumiră trimișilor băncii Török, prin care, au ajuns pe neașteptate la așa o avere mare.

Publicațiune. În înțelesul art. de lege VI. din 1889, și partea I. § 23-a îndrumării pentru executarea aceluia art. să provacă toți acei obligați la oaste, cari din anii 1885, 1884 și 1883 sunt născuți în Orăștie ori alt loc, și de prezent să întrețin în Orăștie ca în decursul unei Noemvrie a. c. să se însinue în oarele oficioase la oficiul orașenesc în scopul conscrierii lor, cu atât mai vărtos că dacă vor întrelăsa a să insinua vor fi pedepsiți.

(Orăștie) Szászváros, 7 Noemvrie 1905.
Oficiul orașenesc. *Mihály*
căpit. orașului.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 30—5 Octomvrie v. 1905.

<i>Dum.</i>	30 Barot. Cermeiu. Farcașlacă.
<i>Luni</i>	31 Baia mare Hunedoara. Hundrubechiu.
<i>Marti</i>	1 Bateș.
<i>Merc.</i>	2 Cocmani. Egerbegy Torda Aranyos. Măgherus. Rechișdorf.
<i>Foi</i>	3 Becicherecul mare Haroscherec Reșinari.
<i>Viner</i>	— — — —
<i>Sâmb</i>	5 Macău. Sigetul Marmației.

Dum. a 21-a după Rusalii, ev. 7 dela Luca. gl. 4. v. 10.

<i>Dum</i>	30 M. Zenovie.	12 Cunibert
<i>Luni</i>	31 A. Stahie și soții	13 Stanislau
<i>Marti</i>	1 Cosma și Dam.	14 Venerant
<i>Merc.</i>	2 M. Achindin	15 Leopold
<i>Joi</i>	3 M. Achepsima	16 Otmar
<i>Vineri</i>	4 C. Ioanichie	17 Grigorie
<i>Sâmb</i>	5 M. Galecton	18 Odo Eg.

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER. ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

De vânzare

se află în comuna LANCRĂM

600 măji metrice

VARZĂ CU CĂPĂȚINI,

o căpățină are greutate de 3—6 kgr..

1 m. metrică cu preț de 16 cor.,
apoi 100 măji metrice

VARZĂ TĂIATĂ ȘI TESCUITĂ ÎN BUȚI

numai cu sare și cu miros plăcut.

1 majă metrică costă 24 cor.

Doritorii de a cumpăra,
să se adreseze la

NICGLAE PETRAȘCU I. Todor
LANCRĂM (Lámkerék) Nr. 280
posta: Szászsebes, com. Sibliului.

AVIZ

In Cugir (Kudzsir) com. Hunedoarei
se află de vânzare

un taur rasă Pinzgau

curat, de 1½ ani foarte frumos și
bine dezvoltat.

Doritorii de al cumpăra să se
adreseze la subscrișul

Avram Berian.

ALTOI

de viță de vie ireproșabili

precum și capeti (surcei) și rădăcini de
viță de vie europeană și americană,

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viță de vie
din Medias (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și președintele comisiei de
vierit al societății agricole săsești din
Transilvania.

!!ENOKM NOROC LA TÖRÖK!!

Neîntrecut

este norocul, care favorizează colecturile noastre principale.

Mai mult de 21 milioane cor. am plătit noi
în scurt timp mușterilor noștri. Singur în ultimele 6 luni

cele mai mari 2 câștiguri

anume:

PREMUL CEL MARE DE 600.000 COROANE
CAȘTIGUL " " " 400.000 " "

4 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, mai
multe de câte 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de ace-
tea încă nenumărate câștiguri în mărime de 10.000, 5000, 2000, 1000, ș. a. m. d

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre
toate loteriile din lume, îndemnăm pe fie-care ca dela noi să-și procure
losurile. — În a 17-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

câștiguri în bani. În total se vor sorti în curs de 5 luni enorma sumă de
14 milioane 459.00 cor.

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht
der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf
der neben den Namen stehenden Nummer mit einem
Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse
Rolle und kann es gerade ein Zufall sein in der neben
dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos
getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	12109	Dessó, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2393	Ottó, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Ede, Esz er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ödön, Narcisx	55177
Adolf, Agota	22037	Elek, Etel	41799	János, Judith	35597	Pál, Neszi	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Auatolia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinka	63775	Richard, Pelagio	34-55
Aliréd, Apollonia	20292	Ernő, Genoveva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	72787
Akos, Aranka	101001	Perenc, Gertrud	12113	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Berta	50901	Prigyes, Gabriella	93989	Kristof, Klotild	7279	Salamon, Regina	65-27
András, Blanka	35266	Püthö, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rózsika	17718
Antal, Coraala	2392	Gábor, Hedvig	20999	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozália	38107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Heléna	79747	Leó, Kunigunda	96622	Simon, Sári	107897
Arpád, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Bela	105317	Geza, Hermina	38997	Lorinc, Lenke	66022	Tibor, Szerena	74377
Arél, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Manó, Leónia	6270	Tihár, Theoderia	2727
Attila, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Mar. us, Lidia	34484	Tivadar, Teréz	34950
Balász, Cornelia	73397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Teres	53477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyas, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Barnabas, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	9292	Mihály, Lujza	24292	Viktor, Veronika	101011
Bela, Cecilia	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108835	Ignác, Irén	12115	Miksa, Melvin	45522	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Mareit	12306	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Ernestin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109659	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Eva	16864	István, Jan sa	27174	Orbán, Mártha	36784		
Denes, Eve in	92157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Cel mai mare câștig evaluează 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu cu **600.000**, 1 câștig à **400.000**, 1 à **200.000**
2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**
1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**
8 à **15.000**, 36 à **10.000**, și multe altele;

Costul losurilor originale de clasă I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. —75 sau cor. 150 pentru un pătr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 3—
" o jumăt. ($\frac{1}{2}$) " 3— " " 6— " întreg ($\frac{1}{1}$) " 6— " " 12—
și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

— Planurile oficiale se trimit gratis —

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

12 Noembrie a. a. c. la

A. Török & Co.

Casă cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a. | 2. filială: Museumring 11/a
1. filială: Waitznerring 4/a | 3. filială: Elisabethring 54/a

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Romul Pascu**, comerțiant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuește prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exporează comande de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și cu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimită gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

Să încurajăm serios pe
neguțătorii noștri români

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Crema și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și mâinile!

Preparatele lui

CORNEL DEMETER

să pot căpăta în apoteca *N. Vlad*, Orăștie (Szászváros).

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea feței și mâinilor, dând totodată și o finețe deosebită. Conținutul creamului acestuia e nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din plăcute mirosoare de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 fileri.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Intrebuințată, pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum ar cauza vântul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbină. Prețul 1 coroană.

Veturien parfem. Vera-violeta, cel mai fin parfum de violele. Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură »Kremsier«. Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — delătorează durerea dinților și întărește dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. Prețul 80 fileri.

Praful de dinți »Kremsier«. Face dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — **Esent, din China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

— **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. Prețul 70 fileri.

Oleu de nucă. Extract de nuca oleica, p. conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

*Diferite mirosoare de parfumuri franceze
de prima calitate — să pot căpăta după măsură.*

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine — și deosebit plăcut mirosoare, să prepară din flori de viorele, margerite și scumpină (iorgovan) à 70-fileri, precum și săpun de ouă à 20 fileri.

**! Instrucțiuni pentru prepararea rumului,
a diferitelor liqueruri și diferite beuturi! !**

!! Thee foarte fină !!

Alegere mare în perii de dinți,
în diferite prețuri.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
cea ce promit.

Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
casse de fer și oțe

a lui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Sobe noi

Cuptoare de furt cu aparat de regulare!

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depositul din Sibiu. — Din atelier franco la fiecare stațiune. La cerere se trimit preț-curenturi.

Deposit bogat în tase, în sîrme și în place de sobă în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pietre de sobă.

Carbuni de peatră și Coaks 50 kilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dăneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

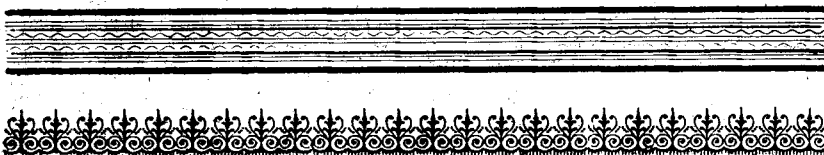
I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arîndează și exarîndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

37—

Direcțiunea.

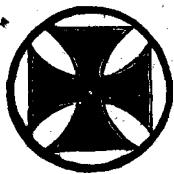
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju- vindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, fîșituri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftelor, mîncare, răceala la mîni și la picioare, reuma, padagră, ischias, udul în pat, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor boale cari la normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprît fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, aprățat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vînzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atît cu privire la locuință și călătorii cît și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunt în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 19—52